

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbii la expediția poștii, pe afară la s. r. poște cu bani și prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețului prenumerației pentru Săbii este pe anu 7 fl. v. n. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 3.

ANULU XXIV.

Săbii 8/20 Ianuaru 1876.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. v. n. o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru princip. și țieră streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâia oră cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oră cu 5 1/2, cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2, cr. v. n.

Din caus'a serbatoriloru numerulu presentu s'a intardiatu.

Epifani'a.

Săbii 7 Ianuaru.

Din'a aratărei domnului s'a serbatu ieri în cetatea noastră într'unu modu deosebitu.

Dupa sânt'a liturgia, celebrata în biseric'a noastră din cetate de Escelenti'a Sea présântitulu P. arhiepiscopu și metropolitu *Mironu*, cu asistintia numeroasă, înaltulu prelatu cu aceeași asistintia, precedatu de o divisiune de două companie dela regimentulu de infanteria nr. 31 în parada deplină și cu musica, de tinerimea gr. or. dela diversele institute, de corulu clericalu și urmatu de poporu din toate clasele, — a esitu pentru sântirea apei în piati'a cea mare. Aci la o mēsa pregatita anume s'a servitu servitiulu devinu alu sântirei apei, sub a cărui decursu trup'a amintita a datu trei salve.

Dupa stropirea cu apa sântita a corpului ofieriloru, a trupeii și gardei celei mari și a unei părți din poporu, processiunea s'a întorsu în ordinea susu indicata în biseric'a din cetate, unde s'a facutu finea servitiului ddieescu.

Că unu actu de iubire creștină, care caracterizează frumosu corelațiunea confesiuniloru din cetatea noastră trebuie să amintim că atât biseric'a romano catolică cât și cea reformata a onoratu processiunea noastră cu serbatorescile sunete ale clopotelorulu lor.

Revista asupra stărei noastre politice, culturale și economice.

I.

(Urmare).

Că natiune, s'au mai bine dicendu în numele natiunii, nu potemu lucră prin deputatii de natiunalitate noastră, în corpulu legiutoriu, din caus'a de j' amintita, fiinduca prin lege deputatii acesti'a nu se recunoscă că reprezentanti ai natiunalității noastre, ci numai că atari ai cercului electoralu respectiv și în genere că reprezentanti ai singurei natiuni politice magiare, s'au mai corect dicendu unguresci. — Potemu inse lucră prin deputatii nostri în favorulu natiunalității noastre și chiaru spre recunoșterea și respectarea anume și prin lege, a natiunalității noastre, că corporatiune invescuta cu drepturi politice. — Potemu lucră spre rezervarea și castigarea condițiilor neapertu de lipsa spre prosperarea noastră natiunală, culturală și economică. — Si potemu în fine lucră chiaru spre delaturarea rețeloru ce ne apasa și spre delaturarea legiloru pentru noi și natiunalitatea noastră nefavorabile. — Pentruca tineru'ta, procederea și tendințele deputatiloru dietali, nu le regulă și nu le conduce s'au opresce vre o lege; ci ei au libertatea de a lucră dupa indemnulu propriu și potu — între jurstări favorabile, cându adeca și potu castigă majoritatea parlamentulu s'au bunavointi'a domnitoriului, pentru parerile sele — nu numai modifică o lege de j' promulgata, inse nefavorabile ci o potu chiaru stramută cu totul și înlocu prin alt'a. — Esemple de felulu acesti'a ne dau

în abundanță cursurile tuturor corpuriloru legiutorie.

Este dara consultu, — este folositoriu s'au practic, că noi să ne retragem de pre terenulu de luptă pentru drepturile noastre și se jertfim și acele putine conditii de prosperare ce le mai posedem? Se lasăm că și acestea să ni se detragă, sub pretestu că suntemu inimici ai statulu și că atari se cuvine că se fimu despoiați de ori-ce beneficii, ce provinu dela statu?

Si pentru ce tot'a capitularea acesti'a de buna voie — passivitatea? Pentru că se nu ne facem imposibile usuarea frazei fără de nici unu intielesu: „de nobis sine nobis“; — pentruca dupa opini'a ore-cărui intielesu *drepturile jertfite de voie buna nu s'au mai potea recastigă!* —

Intr'adeveru ca aksiom'a acesti'a a dreptulu publicu, în teoria e pre deplinu întemeiată; în prașa inse ne dovedesce istori'a, în nenumerate casuri, contrariulu. — Câte popore subjugate nu s'au închinatu cu cea mai profunda supunere noulu loru domnitoriu: jurstarea acesti'a inse într'unu mic'a nu li-a impeditu, că să si recastige libertatea s'au independenți'a avuta, — cându li-a venitu bine — Câte conventiuni serbatoresci, nu au causatu încercarea îndeplinirii loru, cu arm'a a mână; și în urma dreptulu nu l'a sancționatu, cuprinsulu *conventiunel, și puterea, carea după teori'a celui mai renumitu diplomatu de aci, — trece preste dreptu.* —

Dar' inse, în casulu nostru concretu, nici ca p'ote fi vorb'a de jertfirea drepturiloru natiunii, prin participarea la legislatiune. Nu din causă ca deputatii singurateci, nerepresentandu ei — conformu legi — natiunea, — nu potu nici se jertfiesca drepturile natiunii, pre carea nu o reprezenta. Nu, de alta parte, pentruca ei, chiaru intrandu în dieta, nu suntu siliti a recunoșce, toate cele ce s'au lucratu acolo: ci le sta în voie din contra se combată ce nu le convine și se arete atâtu corpulu legiutoriu, cât și lumii întregi ca atari legi daunose, suntu în detrimentulu poporulu romanu și în contr'a vointiei aceluia.

Astfelu potu deputatii romani, se promoviedie numai caus'a natiunalității romane, prin participarea lor la legislatiune; pre cându ai aduce stricaciune nu potu — togm'a pentru pusetiunea ce o ocupa conformu dreptulu nostru de statu. —

Totu din punctulu de manecare, ca deputatii romani nu reprezenta natiunalitatea română — se combată de sine și obiectiunea ca aru fi unu ce nedemnu a se reprezentă natiunalitatea română, prin unu numeru atât'a de micu de deputati, câti ni concede novel'a cea vitriga de alegere actuală. Ier' temerea de influențările ce se eserciēdia din toate părțile asupra alegatoriloru nostri nu p'ote fi motivu pentru că se dăm poporulu jertfă ga'ta în mânilor aventurieriloru și să ne lipsim însine de influenț'a acea, ce se cade să o pastrăm asupra poporulu și în lips'a cărei'a inteligenti'a nu s'au mai putē privi, de reprezentatōrea și esprimatōrea vocei poporulu!

Intre jurstările în care ne aflăm, și dupa ce dreptulu nostru actualu de statu nu recunoșce natiunea română de natiune și corporatiune politică, — dupa ce nici altcum nu avemu nici unu organu, prin care na-

tiunea noastră să si p'ota esprime legalmintē vointi'a sea — oprite fiinducă chiaru și intrunirile spre scopulu acesti'a — natiunea română că atare astadi și în patri'a noastră numai prin diurnalistică și mai p'ote esprime vointi'a sea în cele politice, — și în modulu acesti'a numai într'unu câtu se p'ote evitā conflictulu cu legea de presa, carea se manuēdia câtu de strictu de domni dela putere.

Scutulu natiunalității noastre deci e astadi că și mai înainte biseric'a și afara de ea se mai p'ote manifestă spiritulu natiunalu numai pre terenulu de cultura. Deci aru trebui că cu atât'a mai multa activitate se dezvoltăm pre terenele acestea până acum încă libere; și încă cu atât'a mai verțosu cu câtu cultur'a e libertatea, și cultur'a e mijloculu celu mai siguru prin care unu poporu p'ote să si elupte recunoscinti'a și considerarea în statu. —

Vointi'a s'au mai corect dicendu capacitatea politică a unu poporu, s'au însusirea lui de a putē fi subiectulu drepturiloru politice, nu se perde nici odata, ci durēdia — ori-câtu de suprimatu se fia — totu atât'a câtu și poporulu însusi. — Si trebuie negresitu să si afle și recunoscinti'a sea; îndeplinindu-se condițiile dela care aterna acesti'a! —

(Va urmă.)

Revista politica.

Diet'a Ungariei continuă cu dezbateră asupra proiectulu despre consiliurile municipale. În lungulu siru de oratori, cari si-au radicat cuventulu pentru s'au contr'a, apare în siedi'nti'a dela 15 Ian. pre tribuna o figură respectabilă, care și concentră tot'a forti'a dialecticā pentru a dovedī, ca proiectulu în discussiune corespunde postulatelor unei administratiuni, cum o reclama tempulu actualu. De ce natura suntu aceste postulate ale administratiunii, se vede de acolo ca acestu oratoru pune mare pondu pre impregiurarea, ca proiectulu da consiliulu municipalu, bine și intielegemului unei corporatiuni ce consta din elemente alese, „o adevērata competintia judiciale în cauzele contentiōse.“ Unu omu cu minte sanatosu trebui să i se para acesti'a dispozițiune o monstruositate.

Intrebarea cardinală, să fia oficialii alesi s'au denumiti, oratorulu și o întogmesce asi'a, ca schimbă principulu *responsabilității* cu alu controlu. Barōnulu Sennyey a relevatu cu deosebire principulu *responsabilității* individuali și a aretatu, ca acesti'a *responsabilitate* este mai bine garantata prin sistemulu de denumire. Szilagyī inse smulge intrebarea de pre terenulu acesti'a și o straplanta pre terenulu controlu colegiali. *Responsabilitate* individuală a oficialulu nu numai ca nu eschide controlu colegiale, ci o face chiaru de neapertu trebuintia în cadrulu selvadministratiunii. Controlu colegiale în intielesu strictu, n'are nimicu de a face cu *responsabilitate* oficialulu. Szilagyī s'a provocatu la regulamentulu cercualu prusescu, care recunoșce controlu colegiale, inse a tacutu din inteniune impregiurarea, ca organele esecutive în selvadministratiunea Prusiei sunt denumite și p'orta functiunea lor în numele *statulu*. Dara chiaru și din punctu de vedere alu oratorulu este

numai o fictiune cutezată, a presupunē, ca consiliulu municipalu asi'a cum lu compune legea e aptu pentru controlu.

Meritulu discursulu jace mai multu în partea polemică. Dialectic'ă lui Szilagyī seceră în atacurile selv'ă asupra ambelor opositiuni parlamentarie aplause dese. Dealtmintrenea discussiunea se invertesce mai multu în cerculu odiosu alu polemiloru, cari suntu elementulu precumpanitoriu în debaterile noastre parlamentarie. Din lips'a unei priceperi sanatosă pentru trebuintiele practice ale vietiei se adusera atâte și atâte legi, cari mai târziu se adevēriră de defectuōse.

Cum ca și proiectulu acesti'a administrativu va fi un'a dintre acele legi, cari dupa inactivare se vedu a fi nepractice și necorespondentōrie trebuintiloru vietiei, despre acesti'a nu se indoiesce nime, într'aceea interesele vitali ale cetatieniloru suferu prin aceste esperimentări continue și fără folosu și autoritatea unei legislatiuni, care nu produce decâtu legi nepractice, scade totu mai tare înainte cetatieniloru.

În parlamentulu Austriei s'au dezbaturu o lege de mare însemnatate, legea despre manastiri, care este îndreptată în prim'a linie contr'a clerulu catolicu. Cine cunōșce influenț'a și puterea orduriloru monachali catolice cari suntu motorii principali ai

potē esplică opositiunea inversiunată a episcopatulu latinu într'unu paralisișă activarea unei legi care subsapa mereu temeliele institutiuniloru monachali.

Cându veni legea la dezbaterē, în cas'a de susu cardinalulu Schwarzenberg, conducatorulu partidei clericale, se opuse acestei legi periculose cu tot'a puterea argumentelor sele. Densulu relevă meritele orduriloru pentru sciintia și arta, cu unu cuventu pentru cultura, arată binefacerea vietiei monachali pentru acele fiintie omenesci, cari fugindu de sgomotulu unei lumi vane și cauta unu refugiu în aceste localuri sante, unde ducă o vietia contemplativă și devotata binefaceriloru. Faimosulu ministru din period'a absolutismulu, contele Leo Thun încă franse o lance pentru caus'a ultramontaniloru, dara toate opintirile lor n'au succesu, și legea s'a acceptatu în dezbateră generală.

Press'a din Angli'a s'a pronunțiatu asupra notei lui Andrassy în caus'a orientale în modu favorabile. Cele mai notorice foi suntu de acord, ca not'a nu trebuie privita de unu ultimatu și ca guvernulu și Regin'a n'are causă să se despartă de actiunea celor trei puteri dela nordu în acesti'a cestiune complicata.

„Daily News“ discutandu asupra proiectelor de reforma în Turci'a dice, ca politic'ă Angliei nu e aceea, a spriginī o mesură ce aru grabi catastrof'a, la care nu se astēpta nimenea, și a se apropiā de o putere, care are unu interesu evidentu și permanentu la unu guvernulu bunu și care restringe medilocirea sea între marginele prudentiei. Fiindu o împreunare pre bas'a unei atari politice posibilă, periculii ce aru rezultă din resistinti'a guvernulu otomanu, nu voru fi serioși.

„P. Ll.“ astēpta dela proiectele mariloru puteri în casulu celu mai bunu, că acele să restabilēscă linistea din afara și să iee Serbiei și Muntenegrulu ori-ce pretestu la o ingerinti'a activă.

Celelalte rezultate sa le rezervamutem-
pului, unei politice intiepte a Portiei,
si consolidarei parerilor moderate
in Constantinopole. Nu ide'a unei reforme,
care sa satisfaca toate pretensiuni-
le, ci ide'a unei pacificatiuni recla-
mata de interesele europene este lucrul
principalu. Proiectulu puterilor nu
potu merge mai departe decât a sta-
tori de o parte mesur'a concesiuni-
loru neaperatu de lipsa pentru insur-
genti, de alta parte inse macsimulu
apromisiuniloru ce trebuie sa le faca
Turci'a.

Aru fi bine, cá puterile sa se in-
tielága si asupr'a unei atitudini cu
privire la intrebarea ca ce garantia
da Turci'a pentru esecutarea reforme-
loru. Cestiunea orientala, dice „P.
L.“ a venit la unu stadiu, unde nu
mai consecuenti'a si energi'a sunt la
locu. Déca voim cá rescól'a sa nu
provóce la primavéra sgduiri si mai
puternice, atunci avem lipsa de cu-
ventu categoricu si de lucrare cate-
gorica. Intardiemu in momentul pre-
sentu, cându deplin'a intielegere a
Europei e favorabila unei atari actiuni,
atunci acést'a nu semnifica mai pu-
tieniu decâtu desfasurarea cestiunei
orientali in estinderea ei intréga, si
genesaa complicatiuniloru, a căroru
insemnatate si dimensiune nu se pot
calculá.

Cetimu in „Indépendance belge“
dela 31 Decembre, urmatórele reflec-
siuni asupr'a tractatului románu de
comerciu Austro-Ungaru. Aceste reflec-
siuni ale unui organu republicanu
sunt de recomandatu radicaliloru
románi.

„Conventiunea comerciala inche-
iata între Austro-Ungari'a si Romania,
care a fostu mai întâiu obiectulu mai
multoru observatiuni din partea Por-
tiei, departate in modu norocitu mai
in urma, n'a fostu erutiata nici la
Pest'a nici la Bucuresti inaintea opo-
sitiuniloru. Ambele guverne au avutu
sa apere dinaintea camerelor lor
respective, acést'a lucrare atátu de emi-
namente utile.

„Tractatulu austro-románu totusi
se va adoptá de către adunárele le-
guitóre ale ambeloru tieri. Aceste gu-
verne au luat cu tarie apararea unei
transactiuni comerciale de o impor-
tantia vitala pentru ambele párti.“

Gasimu in „Pres'a“ tradusu din-
tr'unulu din numerile mai de aprópe

Spicuire in corfa unei re- dactiuni.

(Urmare.)

Dupa ce s'a terminatu procedur'a
descria a redactorului, impinsu de
curiositate, m'amu apropiatu de corfa,
se intielege dupa ce cerusai voi'a.
„Bine“, dice redactorulu, inse dt'a scii
ce va sa dica discretiune. O redactiune
sémána in unele privintie cu unu sca-
unu de confessiune! „Amu intielesu“,
respunsei si dupa ce amu depusu vo-
tulu, ca nu voiu spune nimentu mai
multu decâtu vede cetitoriulu, amu
luatu odata cu mân'a din corfa, amu
luatu si a dóu'a óra si a trei'a óra
si a siéptea óra si amu inceputu a
frundiari si a si sortá, încátu mi erá
trebuinti'a, lucruri mai vechi de lu-
cruri mai nóue.

Minunea minuniloru! Ce vedeu o-
chii mei? „Lucruri necredibile“ eschia-
mau dintr'odata si arátándui o hárthia
mai vechia continuai in rapirea mea
„se póte dle redactoru cá . . . . sa
fia scrisu aceste, omulu . . . .“

Erá sa mai dicu multe, déca nu
me prevenea cu o cautatura camu nu-
rósa si cu unu ascutitu si necuviin-
ciosu psst!!! „Stemperate dle!“ resuna
tinetulu dupa fulgeratur'a de mai

ale Gazettei d'Itali'a urmatoriulu ar-
ticulu:

Romani'a, turcii si slavii.

„Cându se tratá in congresulu
din Parisu de a se reconstituí Roma-
ni'a, plenipotentiaru puterilor occi-
dentale, si mai alesu ai Franciei si
Italiei, incredintiara ca noulu statu
dela Dunare va fi unu elementu de
ordine si libertate.

„Romani'a a confirmatu aceste
prevederi. In desiertu, sub inspiratiu-
nea unei politice detestabile si pentru
a impedecá desvoltarea junei natiuni,
cabinetulu austriacu de atunci si su-
blim'a Pórta se servira de pretestele
cele mai nefundate spre a declará:
un'a ca Romani'a va deveni unu fo-
caru periculosu, si cealalta ca Roma-
ni'a se prepara a fi o punte de tre-
cere contr'a Turciei. Guvernulu prin-
cipelui Carolu, prin o conduita ferma,
leale si franca a imprasciatu ori-ce
banueli.

„Fára a pastrá nici o resbunare,
in tempulu acést'a, cându isbucira
atâtea dificultáti pentru Turci'a, Ro-
mani'a 'si amintí numai de datoriele
sele internatiunale. Ea se tienú de o
stricta neutralitate care-i este impusa
de positiunea sea geografica si de
tractate; si facú acést'a cu atát'a sin-
ceritate, încátu chiaru acei'a, cari de
obiceiuntru le sunt ostili, nu mai po-
tura aretá nici o indoiéla in acést'a
privintia.

„Totu deodata tactulu guvernulu
súu fuse atátu de mare, încátu
populatiunile oprimate de pre tiermulu
dreptu alu Dunarei nu l'au pututu
acusá de indiferentia. Pentruca den-
sulu afirma simpatiele sele si mani-
festa dorintiele sele, cá sa se acorde
acelor populatiuni o mai buna sórta,
dara nu le dete speranti'a de ajutore
materiale, pre cari in nici unu chipu
nu avé sa le acorde.

„Aci cari dorescu a judecá bine
lucrul orientale si a presimti pána
la otre-caru párticu eventualitate, nu
trebuie sa nite ca Romani'a forméza
unu feliu de oasa latina perduta in-
tr'o mare slava: si ca prin urmare
déca are legaturi intime cu popórele
ce o incungiura, legaturi dependente
de trebuintiele generale ale civilisa-
tiunei, nu póte inse impartasi si pa-
siunile lor, pentruca nu are aceleasi
interese cá densele. Acést'a positiune
esceptionala i-a impusu datorii parti-
culare, cari se deduc din paginile
istoriei sele si cari astadi sunt in
tocmai acelea cari fusera eri.

„Preocupati numai de ideea de a

nainte, „ca déca nu, ti denegu mai
departe satisfacerea curiositátei.“ Eu
voiamu ca din vederea hárthiei acést'e-
i'a sa torcu o conversatiune de o dí-
si sa nu me saturu de mirarea mea,
cum se póte aflá câte o . . . . .
care se schimba mai tare cá tempulu
din dilele babeloru. Dar' cuvintele res-
tite 'mi taiara tota poft'a de vorbitu
si asiá m'amu multiamitu numai cu
reflessiunile ce mi le faceamu insumi.
Cugetamu in mine: uitate, o corfa
si ce póte ascunde dintr'odata, dara
câte voru mai fi fostu de aceste in
corfa acést'a, lucruri cari nu le
mai scie si cunósce lumea. Cugetamu
mai departe, ca uitándute de dinafara
cine aru crede ca intr'o corfa potu
variá atâtea obiecte, bune si rele si
prin asociatiunea de idei sosissemu
acolo se asémanu corfa cu capatien'a
unui omu, in care câte nu se cugeta nu
se croiescu si producu si déca nu esprima
nimic'a zacu tóte acolo cá si intr'o corfa
si nimenea din cei din giurulu ei nici
nu viséza despre cele ce se cugeta si
producu.

Cá sa nu perdu firulu trebuie sa
spunu ca hárthia ce m'au miscatu
asiá tare, — v'asi spune si numele,
déca n'asi fi depusu votulu; asiá tre-
buie sa-lu tacu si sa spunu numai lu-
crulu, a fostu o schimbare subita a

aperá nationalitatea lor amenintata
cându de o parte, cându de alt'a, Ro-
mani'a n'a facutu nici odata cauza
comuna cu crestinii contr'a turciloru,
precum n'a facutu nici cu turcii contra
crestiniloru. Mai nainte de tóte ea ve-
ghia cá sa nu fia absorbita.

„Ei bine, s'aru crede óre? Fatia
cu o purtare atátu de nereprosabila
a cabinetului din Bucuresti si intr'unu
tempu cându cea mai simpla prudentia
aru trebui sa consilieze Portei cá sa
nu-si creeze noi dificultáti, vedemu in
locu de acést'a ca guvernulu turcescu
disputa cu guvernulu románu pentru
nisce motive, cari de altmintrelea sunt
de nimicu.

„Este vorb'a despre trecerea pos-
tei internatiunale dela Leopoldu prin
Bucuresti la Constantinopole. Delega-
tulu turcu n'a voit sa dea actului
ce trebuiá semnatu cu guvernulu ro-
mánu caracterulu unei conventiuni si
n'a mai voit asemenea cá sa dea tieri
románesci numele, cu care se servescu
puterile cele mari. Staruindu a intre-
buintiá espresiunea de principatele-
unite Moldov'a si Valachi'a in locu
de Romani'a, sublim'a Pórta intielege
in realitate a face reserve asupr'a
faptelor seversite de mai multi ani
pre tiermii Dunarei, in puterea vointiei
nationale si cu consimtiementulu Eu-
ropei. Guvernulu principelui Carolu
nu puté cedá capriciiloru Turciei; elu
erá siguru ca camerele nu aru fi con-
simtitu sa iá in cercetare unu altu
nume de cátu acelu de Romani'a. Nu
este greu inse de a vedé, ca in mijloculu
dificultátiloru cari aru cere cea mai
seriósá atentiune, Pórta se perde in
vanitáti de nimicu. Si cându in mijlo-
culu unoru pericule atátu de grave
se vede ca unu guvernulu se obstina
in a voi sa conserve o umbra de pre-
ponderantia anormala si in a sustiené
nisce proteste nelegale, neaprobrate de
tóte puterile, astu-feliu se potu óre
sperá concesiunile ce fórté cu dreptu
au fostu cerute de supusii sei res-
cuzarii.

Ne displace fórté multu, ca turcii
nu abandonéza politic'a de ostilitate
cátra unu populu care nu cere altu
de cátu numai sa traiéscu in pace cu
densii. Dara ori cum aru fi, Romani'a
va continuá ea sa urmeze aceeasi poli-
tica linistita si rezervata.

In adeveru, e unu lucru demnu de
atentiune a observá, ca Romani'a in ori-
entu, cá si Itali'a in occidentu, se ins-
pira dela o aceeasi idea politica, sciu
a tiené unu dreptu ecuilibru între di-
feritele interese, se ferescu de intariri
periculóse si cantarescu fia-ce actu alu

unui individu, carele in tempulu ab-
solutismului purtá corabi'a cea mai
mare absolutistica in capu, in tempulu
lui Schmerling erá celu mai mare au-
striacu in costumulu natiunale romanescu
si in 1865 s'a „convinsu“ ca nimic'a
nu e mai folositoriu pentru románi cá
uniunea Transilvaniei cu Ungari'a si
in 1869 erá celu mai mare passivistu
etc. etc. si Ddieu sa-lu tiena la multi
ani! ca inca cine scie ce metarmofose
politice i voru mai fi pastrandu ursi-
tele in corfa loru déca au si ele
vreun'a.

Dealtmintrea nu este uni-
culu carele se schimba astfeliu, cáci
de astfeliu de ómeni suntu mai multi.

Profitai din intemplantia ce enarasei,
ca cele ce le mai vediui, póte si mai
admirabile cá cea dintáiu, nu ne mai
rapira asiá tare si asiá in linisce
mi-amu facutu o multime de notitie
si estrase pre lângu discretiunea pu-
blica, va sa dica cu promisiune sa
nu mérga mai departe decâtu pána la
p. t. publicu; cáci n'asiu vrea sa-mi
perdu increderea ce o are in mine dlu
redactoru.

(Va urmá.)

loru, cá sa garanteze drepturile si in-
teresele lor, fára a sacrificá princi-
piile justitiei. Acést'a analogia politica
e o confirmare mai multu a afinitátei
de rasa si a geniului celoru dóue
popóre.“

Cetimu in „La France“, ca dlu
Emilu de Girardin a pusu de curendu
sub tipariu o scriere volanta care va
aparé chiaru dilele aceste, contienendu
proiectulu unei conventiuni de aliantia
ofensiva si defensiva între Austri'a si
Prussi'a, produsa la anulu 1867 de
principele Bismark si inaintata cabi-
netului din Vien'a prin contele de
Tauffkirchen. Acestu proiectu de ali-
antia, divulgatu in mai întâiu de diu-
riale „La France“ si „Neue freie Pres-
se“, consiste din urmatórele puncte mai
remarcabile:

„Prusi'a se obliga a nu pune nici
o pedecá Austriei in urmarirea sco-
pului acést'e'a, de a se intinde spre
orientu; iér' Austri'a se obliga sa ofere
Prussiei totu concursulu posibilu din
partea sea, pentru realisarea unitátei
germane, scopu urmaritu de Prusi'a.

„Prusi'a se obliga a interveni la
sublim'a Pórta, pentru cedarea Roma-
niei, Serbiei, Bosniei si Muntenegrului,
cari provincii, in schimbulu unei in-
demnisári negresitu, sa sub suzeranitatea
imperatului Franciscu Iosifu. Sub
aceste conditiuni apoi, presupunendu,
ca Pórta va cedá si insul'a Cret'a
Greciei si va decretá egalitate de
drepturi tuturoru confessiuniloru re-
ligióse, — Austri'a si Prusi'a voru
garantá integritatea teritoriala a impe-
riului otomanu.

„Pentru tóte aceste Austri'a se
angagiéza a nu se opune intru nimi-
c'a armárei generale a Prussiei, si fi-
induca statele germane ale Austriei
intra si ele in confederatiunea ger-
mana, Austri'a se obliga a pune in
casu de resbelu, la dispositiunea re-
gelui Prussiei, tóta armat'a sea.

„Printr'acést'a aliantia Austri'a si
Prusi'a garantandu-si in modu reci-
procu integritatea teritoriala, voru asi-
gurá pacea generala a Europei.“

Jurnalele austro-magiare si ger-
mane, cá „Nord deutse Allgemeine
Zeitung“, „Neue freie Presse“, „Hon“,
luándu unu aeru de indignare pentru
acést'a destainuire, pre care nu le dá
mán'a se o desminta, tramitu feliu de
feliu de insulte la adres'a lui Girar-
din, comparandulu cu Lamarmor'a si
Arnim, cu alte cuvinte lasandu a se
cetí printre renduri, ca aru fi unu
tradatoriu!

Pána nu faci focu, fumu nu iésa.
Se vede, ca fumulu ce iesiá in anii ace-
i'a, mirosindu a carne de omu, iesiá
din nabusi'a invoiala inferna dintre
Prusi'a si Austri'a, pe omenirea de
rasa latina si rassa slava.

Dóue mii de ani, de cându rass'a
germana, inimica de mórté si natu-
rala a rassei latine, precum este ini-
mica prin instinctu piscic'a siórecelui
si copoiulu iepurelui, o pandesce in
natur'a-i perfida, nu precum alérga
ogarul se prinda iepurele, dar' pre-
cum 'lu sicaneaza 'lu persecuta, si-'lu
persiuvarisesce.

Tóte suntu cu putintia, si nimi-
c'a bunu pentru noi románi nu va fi,
pre cátu tempu ceriulu nostru nu se
va luminá si lucéferulu nostru nu va
resari. Ceriulu nostru este Franci'a
si lucéferulu nostru Napoleonu.

Germani'a a batutu pre Franci'a:
a batutu tóta latinitatea. Se va ra-
dicá Franci'a: se va radica tóta lati-
nitatea. Se va reurcá pe tronulu Fran-
ciei Napoleonu: bulevardulu latinu se
va incheiá si se va inclestá omogenu
si omodoxu dela Lisabon'a pána la Si-
cili'a.

Marele publicistu, regele diu-
stiloru, trebuie cá nici in betranetiele
lui sa nu abandoneze misiunea, pre
care a urmarit'o cu atát'a tária in totu
cursulu vietiei sele.

Nu fiesce ce potera prinde pe Jianulu. La capitanu trebuie capitanu. Prin descoperirea acésta dlu Emilu de Girardinu si-a pusu cununa periloru sei albi, pe fati'a brazdata de ani. Déca acésta descoperire a lui Girardin se verifica prin acte, atunci noi, românii, nu mai putem fi la indoiéla despre sórtea ce ne este scrisa de cátra inimiciu latinítáiei, si tradatorii nu mai potú gasi nici intr'unu modu cuvinte de scapare in vindict'a poporului românú!...

Afacerile Greciei

Telegrafulu ne-a facutu cunoscutu, ma alalta-ieri, ceea ce nu erá indispensabilu, ca : fa'erile Greciei nu suntú tocmai la insemnatarea intielegeri tótei lume.

La distantia, totu ce se petrece in acésta tíera confunda spiritele cele mai perspicace. Este cu nepotintia a-si inchipu' cine-va situatiuni politice mai incurcate, mai amestecate decâtú acelea ce-si imagina si creéza ómenii politici ai acestei tíeri.

Se intréba cine-va cândú alesii natiunei iau tempulu spre a guverná Greci'a, ocupati cum suntú a creá majoritáti si a le desface, a formá cabinete si a le pune in stare de acusatíune, a provocá crise si a pregati alegeri.

Tóte aceste diferite operatiuni fórté simple in sperantia si complicate in realitate, cauta sa absórba trei cuarturi din esistenti'a lorú si putienu sa petróca sfertulu ce le remane spre a gustá unu repausu pre care negresitu l'au castigatu bine, se intréba cine-va cândú se mai gandescú ei la interesele morale si materiale ce le suntú incredintiate.

O majoritate se formase in camera dupa alegerile si caderea cabinetului Tricupis; acésta majoritate se grabise a pune in stare de acusatíune cabinetulu Bulgaris, totulu pareá dara, cum s'aru dice in modu vulgaru, ca merge de minune. Este adevératu ca acestu procesu intentatu unoru fosti ministrii cari póte ca suntú culpabili dara póte ca suntú si inocenti, nu erá facutu spre a marí prestigiulu Greciei in strainatate. Dara, din momentulu cândú deputatii greci nu crediusera ca trebuie sa se conformeze cu consiliulu datu odinióra de Napoleonu, care recomandá cá sa se spele rufele murdarie in familia, se putea supune ca voru remané uniti celu putienu pâna in momentulu cândú voru mai limpedi situatiunea ce-si creasera.

Nu, acésta situatiune le-a parutu prea putienu incurcata, prea simpla, prea elementara, si, la cea dintâiu ocaziune, ei s'au grabitu a o complicá si mai multu.

Relativu la o cestiune fórté neinsemnata, celu putienu din punctulu de vedere politicu, relativu la cestiune mai multe administrativa, numai decâtú ei se grabescú a desorganiséa majoritatea.

Nu pentru prim'a óra s'a vedíutu desorganísandu-se o majoritate in Greci'a. Se póte dice chiaru ca in acésta tíera mai cu séma majoritáti nu moru de betranetie; dara, pâna acum, nu se vedíuse o amenintiare de crisa producendu-se in midiloculu unei asemenea situatiuni.

Si apoi nu numai din caus'a situatiunei lorú interióre ómenii politici ai Greciei aru trebú sa dea proba de unu spiritu mai mare in conducerea lorú. Este si din caus'a turnurei ce ia cestiunea orientului.

Elenii din diu'a cândú puterile au constituitu regatulu actualu alu Greciei, au tinsu totú-déun'a a dobendí pártile vechei tíeri a lorú ce se mai afla inca in puterea turciloru. Acésta este o ambitíune fórté nobila si fórté lesne de intielesu. Sa mai adaugámu inse ca n'au datu totú-déun'a proba ca merita marea positiune la care ambitíoneza. Si astadi, mai multu

decátu óri cândú, si arata ca nu sciu a se inspirá de importanti'a situatiunei.

Intr'unu momentu cândú totulu e posibilu in orientu, cândú puterile crestine au pusu mân'a la afacerile Turciei, intr'unu momentu cândú cestiunea orientului este in ajunulu de a primí o solutiune, aru fi bine cá elenii, in propriulu lorú interesu, sa dea probe de spiritulu lorú politicu.

In locu de a lucrá astfelu, in locu de a se pregati pentru gravele evenimente, cari le potú redá patri'a lorú intréga séu a decide de viitorulu lorú, ei continua, cá si in trecutu, a se dá la lupte navale intr'unu paharu cu apa, a-si disputá portofoliile, si apoi ceea ce este mai gravu, a aruncá póte chiaru la cele mai bune intentiuni din lume discreditulu asupr'a institutiuniloru lorú, aretandu in tóta golicíunea lorú nisce rane cari s'aru cuveni sa le ascunda. Voimú sa vorbimú de acusatíunile de simonia aruncate asupr'a fostiloru ministri.

Este dara tempulu cá Greci'a sa se gandésca a se reculege; sa parasésca luptele intestine, cari nu facu decâtú a o slabi si sa nu cugete decâtú sa dea Europei garantii destabilitate politica pentru casulu cândú puterile cele mari, in momentulu resolvárei cestiunei orientului, s'aru gandí sa realizeze dorintiele pre cari neincetatu le a esprímatu poporulu elenicu.

România.

Bucuresti, 29 Decembre 1875.

Scirile economice, pentru noi românii mai alesu, au o importantia mai totu atátu de mare cá si scirile politice. Poporu micu, dara laboriosu si economu, puterea nóstra este, mai multu decâtú la alte popóre, numai in avutia; si fiindca avuti'a se dobandesce prin munca, si constitue aceea ce economistii numescu munca-acumulata, ori-ce va facilitá si va incuragiá munc'a, devine o sorginte de avutia, adeca de putere pentru noi.

Institutele de creditu suntú cele mai puternice midilóce de incurgiare pentru munca, pentru avutia. Déca proprietariulu nu aru avea capitalu, nu va avea cu ce sa-si imbunatatíesca proprietatea sea, mosi'a sea. Déca cultivatoriulu, déca arendasiulu nu-si va putea procurá cu inlesnire capitalulu de care are nevoie, nu va avea cu ce sa exploateze, cu ce sa faca productiva proprietatea ce cultiva. Déca industriasiulu, déca comerciantulu nu va avea capitalu, nu va avea cu ce sa continue séu cu ce sa desvólte industri'a si comerciulu seu.

Asiá dara noi românii, mai multu decâtú altii, trebuie sa incurgiámu si sa sustienemú infiintiare de institute de creditu, a cároru missiune speciala este de a procurá capitalurile necesarie, de a inmultí aceste capitaluri.

Bâncile suntú pentru comérciu si industria aceea ce drumulu de feru este pentru persóne si obiecte. Prin ele se respandescú capitalurile, se intinde circuliatiunea lorú, si se face a se cresce astfelu avuti'a publica, intocmai cum prin drumurile ferate se inlesnesce circuliatiunea obiectelorú si persónelorú, si prin urmare crescea productiunei.

O a trei'a institutiune de creditu se formá la noi, este acum o luna, sub numele de Banc'a de Bucuresti; si noi felicitarámu nascerea acestui institutu, sciindú ca se creéza astfelu o nóua sorginte pentru a se inmultí si respandí capitalurile la noi in tíera.

Scirea imbucurátoria ce putemú da astadi este ca acestu institutu, care si-a inceputu operatiunile abiá la 3/15 Decembre, urméza aceste operatiuni cu unu mare succesu si totodata cu o prudentia ce se cuvine a se observá de o buna si prevedietórie administratiune.

Timpii in care s'a formatu acésta

nóua banca au fostu in adevéru camu grei. Cris'a séu gén'a financiara, care domnéscé, esista nu numai la noi, déra in tóta Europ'a. Cu tóte acestea dupa informatiunile sigure ce avemú, acestu institutu nu s'a opritu de locu a luá, in asiá scurtu tempu, o desvoltare cum rare ori s'a vedíutu, si a se bucurá de unu creditu, cum fórté greu se da in vremea de astadi.

Ce e mai multu, aflámu ca dóue mari casse de banca din Parisu, si din cele dentâiulu rangú din Europ'a, cas'a Fouldu si Camondo, suntú intrate cá fondatori in institutul nostru românú Banc'a de Bucuresti. Acestea dóue mari case nu suntú numai simplii corespondenti séu deschíatori de credite in favórea institutul nostru românú, ci suntú, repetámu, chiaru actionari, chiaru fundatori. Pentru prim'a óra, ni se pare, asiá mari case straina iau parte directa la formarea unei asociatiuni romanesci.

Ori-cine déra intielége lesne ca, odata ce numele Fould si Camondo, se afla alaturi cu nume romanesci si cu nume de bancheri din Bucuresti, cari inspira respectu si incredere, creditulu Bancei de Bucuresti erá asiguratú; si nu ne mirámu de locu a aflá acum ca tóte casele de banca de intâiulu rangú din tóta Angli'a, Franci'a, Germani'a Itali'a, Russi'a, din tóta Europ'a in fine, s'au grabitu a deschide credite insemnate Bancei de Bucuresti. Ast-feliu si capitalurile straine potú fi atrase si respandite in Románi'a, spre a contribuí la productiunea si desvoltarea productiunei acestei tíeri avute.

Uramu déra prosperitate acestui institutu care are inaintea sea unu fiitoriu atátu de stralucitu. Reesit'a lui asiá de insemnata, pentru unu tempu atátu de scurtu, probéza pentru noi unu adevéru esentialu: adeca ca creditulu romanu este stabilitu.

Unu statu in sa care are unu creditu este unu statu avutu; si unu statu avutu este unu statu forte.

Iéta cea mai buna scire ce putemú dá fie-cáruí bunu românú. „Pr.“

Despartimentulu alu III-lea si presidentulu Asociatiunei transilvane.

Domnule redactoru! „Herm. Ztg.“ a reprodustu in nr. 5. din acestu anu corespondinti'a mea aparuta in nr. 100 „Tel. Rom.“ cu datulu Sabíiu 18/30 Dec. an. tr. si a aretatu in modu potrivit atátu chieamarea presidentulu cátu si a membriloru unei societáti literare. De atunci incóce inse „Herm. Ztg.“ s'a convinsu prin „informatiuni mai de aprópe“ si prin chiaru „cercetarea actelorú“, ca amintit'a corespondintia a cuprinsu mai multe neadeveruri, cari vine acum in nr. 13. ale rectificá facendu, totdeodata „Telegrafulu romanu“ imputarea, ca elu aru fi nascocitu intr'unu tardiu chesti'a dejá resolvita, pentru de a face sfara in tíera si a atacá pre nedreptu unu barbatu meritatu, in sa „lui“ nesimpaticu. —

Astfelu corespondinti'a mea trebuie se para de tendentiósa si cuprinsulu ei basatu pre neadeveruri. Deci me rogu a dá locu in jurnalulu d-vóstra urmatórei rectificári. —

Corespondinti'a mea n'a coprinsu altcev'a decâtú unu simplu raportu despre cele petrecute in siedinti'a subcomitetului alu despartimentului alu III-lea. Déca voesce cineva a se informá mai de aprópe despre adevéru séu neadeverulu celorú petrecute intr'o siedintia publica, numai la unu isvoru se póte duce si acél'a e fára indoiala, protocolulu siedintiei. O informatiune „mai de aprópe“ nu esista. Eu avendu onóre a me numerá intre membrii subcomitetului si fiindu de fatia in siedinti'a din cestiune, potú asiguré pre „Herm. Ztg.“ si me oferu a dovedi ori candu prin protocolulu sic-

dintiei, ca corespondinti'a mea este unu estrasu scurtu, inse fidelu alu protocolului. — Prin urmare „informatiunile mai de aprópe“ ale „Herm. Ztg.“ se reducu simplu la frase góle.

Despre siedinti'a subcomitetului numai unu singuru actu s'a luatú si acelasi e iarasi numai protocolulu. Déca „Herm. Ztg.“ ne spune ca ea a cercetatu „actele“, si stimu ca in lips'a altoru acte, uniculu actu adeca protocolulu siedintiei nu l'a pututu cercetá, aflandu-se inca in man'a actualiului, devine si acésta o frasa pompósa. „Informatiuni mai de aprópe“ si „cercetarea actelorú“ suntú cuvinte cari trebuie se impuna ori-cáruí laicu in cestiune. Nefiindú ele in sa basate pre realitate ci numai frase, se degrada la mijlóce nepotrivite si cu totulu nedemne unui jurnalú, care pretinde óre-si care stima. —

Cu privire la scopulu corespondintiei, elu n'a potutu fi altulu, decâtú corespondinti'a se servésca dreptu icóna a celorú intemperate in siedintia. Dovada este lips'a de ori ce observári subiective, lipsa de ori ce invenovati, lips'a unui atacu asupr'a vre-unui barbatu meritatu, fie simpaticu, fie nesimpaticu „Tel. Rom.“ si preste totu stíulu raportoricu. Cestiunea astadi inca neresolvita n'a sulevat'o intr'unu tardiu „Tel. Rom.“, ci fiindu siedinti'a subcomitetului in 17/29 Decembre a. t., corespondinti'a cu datulu 18/30 s'a publicatu in numerulu din 19/31 Decemvre. —

Prin urmare si aci, „Herm. Ztg.“ in locu de a rectificá a mistificatu, in locu de a aretá adevéru a sedusu deadreptulu opiniunea publica pre bas'a unoru „informatiuni mai de aprópe“ ce nu le au dobanditu, si pre bas'a unoru „acte“, care departe sa le fie vedíutu, necum sa le cerceteze!

O mai de aprópe caracterisare unei astfelu de procederi, o lasu in bun'a chipsuire a publicului cetitoriu.

Corespondentulu D-tale.

Varietáti.

* * * *Catastrofa dela Helliconu.* — Grenzpost da detaliile de mai josu asupr'a unei catastrofe intemperate in unu satu din Elveti'a cu ocaziunea serbárei pomului de Craciunu.

„Satulu Hellicon, populatu de vreo 700 locuitori, in districtulu Rheinfeld, se afla intr'unu din acele numerose vai cari descindú spre ríu din cursulu despre miadia-nópte alu Jurei; Helliconulu este unu satu de frumósa aparentia, alu cáruí ornamentu principalu este, nu o bisericu (cáci e unitu cu satulu Wegensteten spre a formá o singura parochia) ci o scóla cu dóua etagiuri situata intre dóue case pre o inaltime, cu laciade spoite albu si cu o clopotnitia in miniatura.

In acestu edificiu regentulu si sor'a sea, ajutate de persóne amice ale copiiloru, organisara unu pomu de Craciunu pentru tinerimea din scóla.

Pe la siése óre sér'a, tóta trup'a vesela se grabí a se aduná la loculu de intelnire. Pridvorulu, dóue scari si coridórele ambelorú etage erau pline de curiosi si fára a mai socotí si pre cei 110 copii din scóla, cândú de odata aparú regentulu in mijloculu acestei multimi in numeru de aprópe 300 persóne, cá sa deschidia sal'a etagiului alu II-lea care fusese destinata pentru serbare; abiá pusese chie'i in brósca cândú de odata se audi o trosnitura spaimentátore, urmata de tîpete de gróza; nici unu minutu nu trecú si coridóre, scari, pridvoru nu mai formau de cátu o gróznica gramada de daramaturi in mijloculu cáror'a se aflau gramadite tóte persónele cari se aflau in capulu scarei si in coridoru.

Grind'a cea mare care suportá unulu din coridórele etagiului de alu doilé a putredise; ea se rupse sub

greutatea persoanelor ce se aflau in acelu coridoru si cari fura precipitati unii preste altii gramada impreuna cu materialulu la etagiulu de josu, care naturalmente se derema si densulu impreuna cu scar'a, si tote aceste ruine se gramadira preste persoanele cari se aflau in vestibulu.

In restulu satului nu se scia nimicu despre acasta catastrofa, candu de odata clopotulu scolei incepú sa sune tocsinulu cu o precipitare lugubra, care atrase pre toti locuitorii la locul catastrofei. Doi baieti fusesera destulu de fericiti, de a se pute agatia in mijloculu desastrului generalu, de franghia clopotulu, si a ajunge unulu la etagiulu intaiu si celalaltu la alu doilea iera de aci se urcara in verfulu clopotnitiei; odata ajunsi aci la sigurantia trasera clopetele din tote puterile loru.

Locuitorii ce alergasera in ajutorulu victimeloru avú dinainté spectacolulu celu mai lamentabilu. In acele sfaramaturi zacú unii preste alti morti, raniti precum si cei scapati sdraveni, acestia se ingrozira asiá de multu ca remasera cá paralisati, si in imposibilitate de a pute esi ei singuri din trist'a positiune. Loculu sémama cá unu micu câmpu de bataia si lumin'a palida a laterneloru cu cari se cautá a se recunósce figurile descompuse ale victimeloru, facea si mai lugubru doliulu acestei nopti ucidentore.

Dupa informatiunile oficiale, 72 persoane au ramas morle pre locu iarú raniti de 36—40. Nu e casa din acestu satu precum si din celu vecinatu Wogenstetten, care sa n'aiba câte o victima a aceste nenorociri.

Primele incercári de scapare din nenorocire n'au reusitu, se sperase ca lemniari ce apasá pre victime va pute fi ridicata prin diferite instrumete si a scapá astu-feliu persoanele ce se aflau sub dens'a; dara acasta incercare a costatu vieti'a a mai multe victime cari respirau inca si a trebuitu mai in urma a se recurge la o lunga si dificile evacuare cu scari.

Informatiuni ulterioare, facu cunoscutu ca acasta catastrofa, a provenitu din defectele de constructiune ale scárei. Ea a facutu cá sa se pierda mai tota junimea din satulu Helliconu.

* * Eruptiune de vulcanu. — „Southern Cross“, diariu ce se publica la Auckland (Noua-Zelanda), anuncia o eruptiune a vulcanulu Tongariro. Craterulu vérsa cu unu sgomotu inspanimentatoriu lava si drobi de piétra ce se rostogolesce pána la o distantia de 8 mile. Isovórelé si geiserele suntú asemenea in deplina activitate. Din orasiulu Taupo se aude unu sgomotu surdu ce se póte compará cu acelu a pieseloru de artileria. Geiserele, in numeru mai multu de 50, arunca la intervale apropiate colóne de apa cloctita si scotu nori imensi de vaporu. Spectacolulu e din cele mai imosante.

* * Exploatatiunea mineloru in Angli'a. — Se scie ca exploatatiunea mineloru este un'a din principalele bogatii a Angliei. D. Robert Hunt, paditoriu archiveloru mineloru, a publicatu raportulu seu anualu. In elu figuréza carbonii de pamentu pentru cifr'a enorma de 115 milióne de tone, reprezentându 'o valóre de 1,000,150,000 fl. Productiunea mineralulu de feru s'a radica tu la 14, 800,000 tone, adeca o valóre de 36, 000,775 fl. Vinu apoi mineralele de arama, plumbu, cositoriu. Aurulu lipsesee cu totul.

E de observatu ca consumatiunea carbuniloru, cu tota scumpirea acestui pretiosu combustibilu, a crescutu in orasielu mari din Angli'a, cum si pentru esportatiune. Ori-care aru fi bogatia acestoru mine in Marea-Britania, multi se intréba, déca nu se voru aflá secate intr'o epoca apropiata,

mai cu séma in fati'a unei exploatári ce tinde a crescepe fia-care di, cum arata statisticile.

* * Lemne necombustibile. — In vederea imputienarei si a scumpirei lemneloru industriasii si ómenii de sciintia se ocupa de ani indelungati cá sa afle mijlóce de conservatiune. Dlu Baucheria inventá injectarea lemneloru cu sulfatu de cupru. Acum lumea industrialá din Americ'a este preocupata asupr'a unei metóda inventata de Dr. Jones pentru pastrarea lemneloru de constructiune, facendu-le totudeodata necombustibile. D. Jónes intrebuintéza, pentru preparatiunea lemneloru, o solutiune de tungstatu de soda, injectata calda; cheltuiél'a este de 30 bani pentru unu picioru cubicu de lemn. Pentru a face esperimentia cá se póte de demonstrativa, d. Jones a construitu la Chihago dóue case un'a cu lemne preparate de densulu, alt'a cu parte din lemne preparate. Dupa tote cercarile, n'a fostu posibilu cá sa se puie focu casei construita cu lemne preparate, pre candu ceealalta casa a luatú focu iudata si a arsu pre deplinu, remánendu ne arse numai lemnele preparate. Metód'a Jones se póte aplicá la lemnele destinate pentru pavagie, traverse de drumuri de feru, si chiaru la lemnele destinate a fi puse in apa.

Guvernulu americanu, convinsu despre avantajiele ce presinta metód'a de conservatiune Jones, a intratu in tratare cu nascocitoriulu pentru preparatiunea lemneloru destinate la constructiunile publice. (Rev. sciint.)

* * Cetimu in „Revue des eaux et forets“ urmatórele informatiuni sciintifice fórté interesante:

„Academi'a de sciintie din Vien'a se ocupa de o cestiune care interesezá tota Europ'a; scaderea apelu de isvóre, a riuriloru si a cursuriloru de apa. — O circulara inosita de unu raportu destulu de instructivu a fostu adresata societátiloru de sciintie din celelalte tieri pentru ale invitá sa intreprindia observatiuni cari cu tempulu, sa póta dá documente utile. — Academi'a trage atentiunea asupr'a acestui faptu: ca de unu óre care numeru de ani se observá o imputinare de apa in Dunare si alte riuri mari, mai cu séma de candu practic'a moderna intrece cu taierea paduriloru. — Inginerii austriaci ai uniunii arhitectiloru s'au ocupatu asemenea de acasta cestiune, au numitu o comisiune idrotecnica a reuni fapte si a prepará unu raportu.

Dunarea, Elb'a si Rinulu au fostu fia-care date la câte 2 membri pre candu alti 2 trebuiescu sa se ocupe de meteorologi'a relativa la acela'si subiectu si de influintiele gheturiloru si a torenteloru alpestre ce exercitéza asupr'a rezultatulu generalu. — Comisiunea considera cestiunea cá urgenta si recomanda adoptarea imediatu a mesuriloru necesare a remedíá reulu. Ea a declaratú unanimu ca prim'a cauza a scaderii prea vatamátore a apelu, se datoréza devastárei paduriloru.

Guvernulu austro-ungaru face a se procede acum la o ancheta asupr'a reformeloru de introdusu in regimulu paduriloru, pentru a preveni devastarea si stirpirea loru. Ministerulu agriculturii a adresatu in acestu scopu proprietariloru mari, societátiloru de agricultura si celoru de silvicultura, o circulara prin care le atrage atentiunea asupr'a legislatiunei care domina proprietatea impadurita din imperiulu austro-ungaru, si asupr'a legiloru analóge in vigóre in pártile vecinate. Ministeriulu recomanda in specialu studiulu legiloru francesce pentru reimpadurirea si gasonarea muntiloru. Toti agentii silvici suntú invitati a luá o parte activa la acasta ancheta.

Ce deosebire intre noi si celelalte

tieri! La noi totul este lasatu in voia intemplárei, natur'a se lupta singura contr'a neprevederii nóstre, distrugerea a ceea ce altii cauta a conservá si inmultí; — dorimu pre tempulu actiunei, si lasámu cá sa dispara dinaintene elementele ce ne potú servi pentru ameliorarea si imbunatatirea tierii. Padurile nóstre disparu cu pasi repedi si cu ele ap'a incepe a deveni rara pre tempulu verei si amenintátore primavér'a si tómn'a, secet'a si inundatiunile suntú unu corolariu alu disparerei paduriloru ce inchiétéza lumea intréga.

Chiaru in statele unite din Americ'a s'a luatú mesuri prin unu comitetu care atrage atentiunea guvernulu asupr'a disparitiunei paduriloru punendu insemnatatea loru in urmatórele trei cestiuni:

1. Intinderea si distributiunea paduriloru pre teritoriulu stateloru unite, importantia consumatiunei, si a despaduririloru; mijlócele de a preveni lips'a loru in viitoriu.

2. Influintia paduriloru asupr'a climei, temperaturii, plóei si a altoru conditiiuni atmosferice, de cari depinde succesulu agriculturii.

3. O espunere de metóde intrebuintate in Europ'a pentru ingrigirea paduriloru si unu statutu alu scoleloru silvice stabilite in tieri straine. (Revist'a Sciintifica).

Nr. 1555/Plen.

Concursu de premiu.

Intru esecutarea conclusulu sinodulu archidiececanu din anulu cur. Nr. prot. 95 prin acést'a se escrie concursu cu premiu pentru cea mai buna biografia a fericitulu archiepiscopu si metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a, pre lángha urmatórele conditiiuni:

1. Biografi'a sa cuprinda tota vieti'a marelui barbatu dela nascere pána la mórté, ba chiaru si datele mai momentóse genealogice ale familiei lui; iér' activitatea lui se fia privita din tote punctele de vedere, si datele mai momentóse se fia intarite si prin documinte;

2. Terminulu pentru asternerea operatelu este diu'a de 31 Decembre 1876 cal. vechiu;

3. Operatele suntú a sa pune sub cuverta sigilata cu sigilu strainu de alu autorulu, a se scrie de mána straina, si a se provedé pre partea din afara cu unu motto, scrisu totu de mána straina;

4. Asemenea suntú a se sigilá totu cu acelu sigilu strainu si concursele, pre cari suntú a se scrie cuvintele: „Concursu la premiulu pentru biografi'a metropolitulu Andreiu“, scrise totu cu mana straina; iér' in launtru este a se reproduce motto de pre cuvert'a operatulu, si a se subscrie concurintele cu man'a propria;

5. Premiulu pentru cea mai buna biografia este de 500 fl. v. a. cari se solvescu celui premiatu dela cas'a episcopiei archidiececane celu multu in terminu de 30 dile dupa incunosciintia lui din partea consistoriulu archidiececanu;

6. Biografi'a premiata este proprietatea archidiececanei, iér' autorelui, carele este datoriu a se ingrigi pentru intréga corectur'a tipariturii, se dau dupa fia-care editiune 50% ale venitulu curatu din editiunea premérsa.

7. Operatele nepremiate se voru restitu concurintiloru, pastrandu-se in deplina discretiune numele densiloru.

Din siedinti'a plenaria a consistoriulu archidiececanu tienuta la Sibiu, in 12 Decembre 1875.

Mironu Romanul m/p.
archiepiscopu.

Nicolau Fratesiu m/p.
secret. consist.

(2—3)

Concursu.

Nepotendu-se conferi unulu din stipendiele de 100 fl. din fundatiunea mogaiana, menitu pentru ascultatori la vre-o academia din patria, nici unu concurinte: pentru acea se publica prin acest'a de nou concursu pána la 15 Ianuariu v. 1876.

Competitorii suntú provocati a-si substerne la consistoriulu archidiececanu pána la terminulu amintitu cererile sale instruite cu atestatu de botezu, ca suntú de religiunea gr. or., cu testimoniulu scolasticu despre sporiulu facutu in studii in semestrulu espiratu, apoi cu adeverintia despre cercetarea prelegeriloru in anulu acest'a precum si cu atestatu de paupertate.

Sabiu, din siedinti'a plenaria a consistoriulu archidiececanu tienuta la 12 Decembre 1875.

Mironu Romanul m. p.
archiepiscopu si Metropolitu,
Nicolau Fratesiu m. p.,
secretariu consistorialu

(3—3)

ad. Nr. 92—1875.

Concursu.

Devenindu vacanta parochia gr. or. din Roscani ppresbiteratulu Dobrei, se escrie prin acést'a concursu cu terminulu pána in 25 Ianuariu 1876 st. v.

Emolumentele suntú:

Cuarteru naturalu cu gradina de 750 sting. □ portiune canonica 15 jug. 1022 steng. □ aratoriu, 6 jug. 665 stang. □ fenatiu, si pentru stola dela inmormentári si cununii 300 fl. v. a in bani.

Tote aceste emolumente compute la olalta dau unu venitu aprópe la 500 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acasta parochia au a-si asterne concursele loru instruite in sensulu statut. org. la subscrisulu pána in terminulu susu amintitu.

Dev'a 13 Decembre 1875.

Pentru comitetulu parochialu.

Ioanu Papiu,
protopresbit. Deveu
adm. Dobrei.

(3—3)

Depuneri de capitale spre fructificare.

se primescu la institutulu subsemnatu

a) pre lángha anunierea radicárei in sensulu statuteloru cu 6% interese.

b) sub conditiune, de a se anuciá institutulu radicarea depunerei la trei luni inainte cu 6 1/2 %.

c) sub conditiune, de a se anuciá institutulu radicarea depunerei la siese luni inainte cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c) depunentulu are a se dechiará in diu'a depunerei, altu cum inlocarea se va privi cá urmata sub conditiunea a).

Interesele incepu cu diu'a, care urméza dupa diu'a depunerei, si incéta cu diu'a premergátoria dilei, in care se radica depunerea cu acelu adausu inse, ca numai dela acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu putienu 15 dile.

La dorinti'a deponentulu se potú stabili in diu'a depunerei capitalulu si conditiuni speciali de esolvire, cari se insémna apoi in libelu si in cartea deponeriloru institutulu. In atare casu restituirea depunerii urméza dupa aceste modalitati speciali.

Depunerile tramise prin posta, pre lángha comunicarea adresei deponentelu, se resolu totu-déun'a in diu'a primirei.

Asemenea se potú efectuí prin posta anuciári si radicári de capitale. Sabiu 21 Decembre 1875.

„Albin'a“

Institutu de creditu si de economii in Sabiu.

3—4